

Rädda Barnens remissvar på SOU 2025:95 Skärpta villkor för anhöriginvandring

Inledning

Rädda Barnen har beretts möjlighet att svara på remiss angående utredningen Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95). Rädda Barnen svarar på remissen utifrån ett barnrättsperspektiv med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som grund. Till stöd i tolkningen av barnkonventionen använder sig Rädda Barnen främst av uttalanden från FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté). Rädda Barnen har vidare en gedigen och bred erfarenhet av att möta barn i migration och följer via våra olika direktstödsverksamheter hur förändringar i lagstiftningen direkt påverkar målgruppen.

Rädda Barnen vill fästa särskild uppmärksamhet vid att det just nu finns ett stort antal pågående utredningar, presenterade utredningar och redan beslutade regeländringar inom migrationsområdet, vars sammantagna konsekvenser för barn delvis är svåra att överblicka. Rädda Barnen anser att regeringen allvarligt brister i ansvar om man går vidare med ytterligare lagändringar innan att först utvärdera vilka konsekvenser redan genomförda reformer har fått för enskilda, inklusive konsekvenserna för barn. Rädda Barnen kan redan konstatera, i mötet med målgruppen, att det är tydligt att redan beslutade regeländringar bidrar till en försvagad barnrätt för de barn som berörs.

Rädda Barnen ser det som problematiskt ur ett demokratiskt perspektiv att olika förslag och genomförda åtgärder inom migrationsområdet, som både överlappar och påverkar varandra, tas fram i en mycket hög takt. I ljuset av detta blir det särskilt oroväckande att regeringen, kopplat till SOU 2025:95 och frågan om ytterligare skärpningar i anhöriginvandring, föregått remissinstansernas möjlighet att inkomma med sina svar utifrån sina olika expertisområden. Den 6:e oktober meddelade regeringen och Sverigedemokraterna vid en pressträff att man valt att gå vidare med skärpningar av kraven för anhöriginvandring. Att invänta en remissgång och ta del av remissinstansernas synpunkter, förslag och kritik är ett sätt för beslutsfattare att kunna fatta mer välgrundade beslut vid en omröstning, något som främjar demokratin. Rädda Barnen vill betona riskerna med att regeringen förbiser remissförfarandet men väljer trots detta att svara på remissen.

I Rädda Barnens yttrande över departementsserien Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl (Ju2023/00511) framförde Rädda Barnen kritik mot förslagen som innebar begränsningar av anhöriginvandring då det står i strid med den grundläggande rätten till familjeåterförening. Vidare lyfte Rädda Barnen stark kritik mot den undermåliga barnkonsekvensanalysen.

Efter den tidigare reformen har Rädda Barnen mött många barn vars familjer är splittrade till följd av de regeländringar som trots allt infördes och konstaterar att deras rätt till sina föräldrar och deras rätt till familjeåterförening nekats dem. Något som i sin tur får allvarliga konsekvenser för barnet på lång och kort sikt, inte minst kopplat till barnets hälsa och

utveckling. Rädda Barnen befarar att situationen kommer bli än värre, och för fler barn, med de förändringar som föreslås i denna utredning.

Rädda Barnen kommer, som framgår nedan, visa på att förslagen är i strid med barnkonventionen och dess syfte. Rädda Barnen vill inledningsvis också ifrågasätta om förslagen är i överensstämmelse med EU-rätten och närmare bestämt syftet med familjeåterföreningsdirektivet. Målet med bestämmelserna i direktivet är att skydda familjeenheten och underlätta integreringen för medborgarna i länder utanför EU.¹ Förslagen i denna utredning kommer inte att leva upp till detta mål, utan kommer att leda till att fler familjer splittras, något som forskning visat på försvårar integrationen i ett nytt land.

Sammanfattning av Rädda Barnens synpunkter

Enligt barnkonventionen ska barn inte separeras från sina föräldrar, om det inte är för barnets bästa (artikel 9). Baserat på denna rättighet ska ansökningar om familjeåterförening som rör barn behandlas positivt, humant och skyndsamt (artikel 10). Rädda Barnen anser att flera förslag som läggs fram i utredningen inte tillgodoser dessa krav och att de tillsammans skulle bidra till att fler familjer förblir splittrade, att barn är separerade från sina föräldrar under längre perioder och att barn diskrimineras till följd av vilken grund ett uppehållstillstånd vilar på. **Förslagen står i strid med barnkonventionens syfte** och skulle inskränka berörda barns möjligheter att tillgodogöra sig sina rättigheter, i synnerhet vad gäller rätten till icke-diskriminering (artikel 2), rätten till utveckling (artikel 6), rätten till bästa möjliga hälsa (artikel 24) samt rätten till utbildning (artikel 28),

Rädda Barnen anser vidare att utredningens konsekvensanalys gällande barn är undermålig och att efterföljande proportionalitetsbedömning inte är korrekt. Utredningen visar inte på hur och varför man bedömt att statens intresse av en reglerad invandring skulle väga tyngre än barnets bästa och förhindrandet av de negativa konsekvenser för barn som utredningen själv ser med förslagen. Eftersom invandringen till Sverige just nu är historiskt låg, parallellt med att andra regeländringar genomförs för att reglera den ytterligare, kan inte förslagen anses vara proportionerliga sett till de negativa konsekvenserna för barn som utredningen själva lyfter.

Rädda Barnen **avstyrker** följande förslag:

- **6.2.1** En mer situationsanpassad reglering om anhöriginvandring.
- **6.2.5** En väntetid ska som huvudregel gälla vid anhöriginvandring när anknytningspersonen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.
- **7.2.6** Möjligheten att bevilja uppehållstillstånd för en förälder som är vårdnadshavare för och bor tillsammans med, eller utövar umgänge med, ett barn i Sverige ska finnas kvar men förtydligas.
- **7.2.9** Syskon till ensamkommande barn.
- **8.7.3** Försörjningskravet ska gälla även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd.
- **10.3.1** Det ska inte längre vara möjligt att bevilja fortsatt uppehållstillstånd när en anknytningsgrundande relation har upphört på den grunden att utlänningsen har särskild anknytning till Sverige.

¹ Se [Familjeåterförening | EUR-Lex](#) (hämtad 2025-12-10)

Rädda Barnen **invänder** mot följande förslag:

- **8.7.1** Bedömning att ha kvar försörjningskrav på förbehållsbelopp

Övriga förslag i utredningen har Rädda Barnen valt att inte kommentera, och varken av- eller tillstyrker dessa.

Rädda Barnens synpunkter på de enskilda förslagen

Rädda Barnen är kritiska till förslag som på olika sätt försvårar för barn att återförenas med nära anhöriga, inte minst när det kommer till syskon och föräldrar. Enligt barnkonventionen ska barn inte separeras från sina föräldrar, om det inte är för barnets bästa (artikel 9). Baserat på denna rättighet ska ansökningar om familjeåterförening som rör barn behandlas positivt, humant och skyndsamt (artikel 10). Rädda Barnen anser att flera förslag som läggs fram i utredningen inte tillgodoser detta krav. Rädda Barnen vill också påminna om de uttalande rekommendationer som FN:s barnrättskommitté gav till Sverige 2023. Kommittén uttalade då en djup oro över begränsningarna i möjligheterna till familjeåterförening som genomförts redan år 2021 samt över de 33 åtgärderna inom migrationsområdet som fanns i Tidöavtalet. Sverige uppmanades att underlätta familjeåterförening för barn, bl.a. genom att avskaffa försörjningskravet och tidsgränsen på tre månader för flyktingar.²

Stora delar av Rädda Barnens kritik mot förslagen hänför sig till att utredningen, liksom direktiven, brister i sitt barnrättsliga perspektiv. Rädda Barnen inleder därför med en kortare genomgång av grundläggande principer om barnets rättigheter relevanta för utredningen innan specifika förslag kommenteras i detalj.

Principen om barnets bästa

Enligt artikel 3 i barnkonventionen ska vad som bedöms vara barnets bästa i första hand beaktas vid varje åtgärd som rör ett barn eller en grupp barn. Detta gäller även i lagstiftningsarbetet. Samma princip finns även inskriven i EU:s rättighetsstadga (artikel 24).

Att barnets bästa i första hand ska beaktas, innebär att barnets bästa ska väga tungt, men måste inte vara avgörande. En stat får vidta åtgärder som strider mot barnets bästa, men då ska detta motiveras och vara proportionerligt i förhållande till de negativa konsekvenser som drabbar barnet. Att generellt säga att ett visst intresse väger tyngre än barnets bästa får inte göras, utan en bedömning måste göras vid varje enskild åtgärd, även om åtgärderna rör en grupp barn.

I denna utredning aktualiseras också det förhållande att i vissa fall ska barnets bästa vara avgörande vid åtgärder som vidtas. Detta gäller exempelvis barnets rätt till sina föräldrar, där barnet endast får skiljas från sina föräldrar om det är för barnets bästa (artikel 9.1). Här ska alltså inte en intresseavvägning göras, utan barnets bästa ska alltid ha företräde vid beslut om att skilja ett barn från sina föräldrar.

² FN:s kommitté för barnets rättigheter. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges sjätte och sjunde periodiska rapport (CRC/C/SWE/CO/6-7). Punkt 42 och 43 (e).

Barnets rätt till sina föräldrar

Enligt artikel 9.1 i barnkonventionen har barn en ovillkorlig rätt till sina föräldrar – barn ska inte skiljas från sina föräldrar, mot sin vilja, om det inte är för barnets bästa.

Om ett barn är skilt från den ena eller båda sina föräldrar, har barnet rätt till ett personligt förhållande till berörd förälder samt till att upprätthålla regelbunden kontakt med denne, så länge det inte är i strid med barnets bästa (artikel 9.3). En liknande bestämmelse finns i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 24.3). Barnets rätt till umgänge med den förälder som hen inte varaktigt bor med finns också inskriven i föräldrabalken (6 kap. 15 §).

Barnets rätt till sina föräldrar är i sin tur grundläggande för barnets rätt till familjeåterförening.

Barnets rätt till familjeliv och familjeåterförening

Principen om familjens sammanhållning och betydelse av familjen för ett barns utveckling är en grundläggande del i såväl barnkonventionen som i andra internationella överenskommelser. Den slogs fast redan i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna 1948. Såväl där som i efterföljande internationella instrument understryks vikten av att staten och samhället skyddar familjens enhet och stöttar familjer som behöver det. I Sverige skyddas rätten till familjeliv inte minst i de två konventioner om mänskliga rättigheter som har inkorporerats i svensk lag – Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (artikel 8) och barnkonventionen (artikel 16). När det gäller tolkning av EU-rätten är Sverige också bundet av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 7). Den internationella humanitära rätten framhåller även staternas skyldighet att bevara familjens enhet och återförening för familjer som splittrats på grund av väpnade konflikter.

I barnkonventionen slås också fast att ansökningar om familjeåterförening ska behandlas på ett positivt, humant och skyndsamt sätt (artikel 10). Vid hanteringen ska barnets bästa beaktas och ges stor vikt (artikel 3), barnet måste få komma till tals (artikel 12), och andra relevanta rättigheter ska beaktas.

FN:s barnrättskommitté har i en allmän kommentar framhållit vikten av familjeåterförening i migrationsärenden. Kommittén understryker att återförening i ursprungslandet inte ska eftersträvas om det finns en "skälig risk" för att barnets grundläggande mänskliga rättigheter kränks i landet. En återförening där måste vara förenlig med barnets bästa. Kommittén understryker att ett barn som nekas återförening med sina föräldrar, kan komma att använda sig av irreguljära och farliga sätt för att ta sig till sina föräldrar, vilket utsätter för barnet för stora risker. Därför ska staterna säkerställa att barn kan återförenas med sina föräldrar på reguljärt vis, och dessa förfaranden ska syfta till att underlätta familjelivet. Kommittén lyfter också att otillräckliga ekonomiska resurser ofta förhindrar utövandet av rätten till familjeåterförening, och att staterna därför bör tillhandahålla ekonomiskt stöd till dessa familjer.³

Barnets rätt till icke-diskriminering

³ FN:s kommittén för barnets rättigheter. Allmän kommentar nr 23 (2017) om staternas skyldigheter rörande barns mänskliga rättigheter inom ramen för internationell migrations i ursprungs-, transit-, destinations- och återvändandeländer (gemensam kommentar med FN:s kommittén för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter). Punkt 32-38.

Rätten till icke-diskriminering och likvärdig behandling finns inskriven i alla internationella konventioner om mänskliga rättigheter, liksom i Sveriges grundlag.

I barnkonventionen framgår denna av artikel 2, som slår fast att rättigheterna i konventionen gäller alla barn som befinner sig i landet, oavsett barnets grund för att vara i landet. Vidare stadgar den att staten inte får göra skillnad på rättigheterna baserat på barnets eller dess föräldrars status av olika slag. De diskrimineringsgrunder som räknas upp i artikel två är en icke-uttömmande lista, och barnets eller dess förälders grund för uppehållstillstånd torde kunna falla inom det sista begreppet, ”ställning i övrigt”.

Enligt FN:s barnrättskommitté ska principen om icke-diskriminering stå i centrum för alla policyer och rutiner vad gäller migration.⁴

Principen om progressiv implementering av mänskliga rättigheter

En grundläggande princip för mänskliga rättigheter är att dessa ska implementeras progressivt. Detta innebär att staterna hela tiden ska sträva efter att stärka skyddet för de mänskliga rättigheterna, och att en uppnådd nivå av rättighetsskydd inte får inskränkas. Detta slås fast i FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna. FN:s barnrättskommitté har påmint om denna princip i flera av sina allmänna kommentarer. Kommittén understryker att staterna inte avsiktligt ska vidta åtgärder som kan föra utvecklingen bakåt när det gäller de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna och att staterna inte ska tillåta att nivån av rättighetsskydd sjunker.⁵ Kommittén tolkar också att artikel 41 i barnkonventionen visar på denna princip.⁶

6.2.1 En mer situationsanpassad reglering om anhöriginvandring

Som Rädda Barnen anført i våra tidigare remissvar om begränsningar i rätten till familjeåterförening, anser Rädda Barnen att det är i strid med principen om icke-diskriminering att ha olika regler för utlänningar beroende på vilken grund uppehållstillståndet vilar på. Rädda Barnen är särskilt bekymrade över skillnaden som görs mellan flyktingar och alternativt skyddsbehövande, då båda dessa grupper har starka skäl för varför de inte kan vara kvar i sitt hemland. Med förslagen i denna utredning, som regeringen redan har aviserat att den kommer gå vidare med, kommer skillnaden mellan grupperna bli än mer markant, och därmed är diskrimineringen än tydligare. Även om den kan anses tillåten enligt EU-rätten, är detta något som är i strid med barnkonventionens artikel 2. Utifrån ett folkrättsligt perspektiv ska, när det är konflikter mellan inhemsk lag och konventioner om mänskliga rättigheter, alltid konventionen om mänskliga rättigheter väga tyngst.⁷ Barnkonventionen bör därför väga tyngre än EU-rätten i detta hänseende. Att göra skillnad på hur personer med flyktingstatus

⁴ FN:s kommittén för barnets rättigheter. Allmän kommentar nr 22 (2017) om de allmänna principerna rörande barns mänskliga rättigheter inom ramen för internationell migration (gemensam kommentar med FN:s kommittén för skydd av migrantarbeters och deras familjers rättigheter). Punkt 22.

⁵ FN:s kommitté för barnets rättigheter. Allmän kommentar nr 19 (2016) om offentlig budgetering för förverkligandet av barns rättigheter (artikel 4). Punkt 31

⁶ FN:s kommitté för barnets rättigheter. Allmän kommentar nr 24 (2019) om barnets rättigheter i det straffrättsliga systemet. Punkt 22

⁷ FN:s kommitté för barnets rättigheter. Allmän kommentar nr 5 (2003) om de allmänna åtgärderna för genomförandet av konventionen om barnets rättigheter (artikel 4, 42 och 44.6). Punkt 20. Se även FN:s kommitté för barnets rättigheter. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges kombinerande sjätte och sjunde periodiska rapport (CRC/C/SWE/CO/6-7). Punkt 6 (a).

eller alternativt skyddsbehov kan tillgodogöra sig sin rätt till familjeåterförening är således en förbjuden diskriminerande åtgärd.

6.2.5 En väntetid ska som huvudregel gälla vid anhöriginvandring när anknytningspersonen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd

Rädda Barnen avstyrker förslaget om en väntetid om två år innan ansökan om familjeåterförening kan lämnas in.

Även om utredningen föreslår en rad undantag, inte minst för flyktingar och ensamkommande barn, och att barnets bästa ska kunna beaktas när ett barn ansöker om återförening med en förälder som befinner sig i Sverige, ser Rädda Barnen stora risker med förslaget. Barn har, enligt artikel 9 i barnkonventionen, en ovillkorlig rätt till sina föräldrar, så länge det inte är för barnets bästa att vara separerad från en eller båda föräldrarna. Just därför ska familjeåterföreningsärenden, enligt artikel 10 i barnkonventionen, hanteras skyndsamt. Att eventuellt få vänta i två år är inte i linje med denna bestämmelse. Rädda Barnen vill också påminna om den tydliga rekommendationen från FN:s barnrättskommitté om att underlätta för barn att få återförenas med sina föräldrar.⁸ Denna väntetid skulle gå i motsatt riktning.

Ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv innebär det en stor påfrestning för ett barn att vara ofrivilligt separerad från en trygg förälder eller ett syskon. Det påverkar barnets utveckling, hälsa och möjlighet till att tillgodogöra sig kunskap negativt, på lång och kort sikt. Ju längre separationen pågår desto större konsekvenser kan det få för barnet. Därför är förslaget om en väntetid på två år särskilt oroväckande sett ur ett barnperspektiv.

7.2.6 Möjligheten att bevilja uppehållstillstånd för en förälder som är vårdnadshavare för och bor tillsammans med, eller utövar umgänge med, ett barn i Sverige ska finnas kvar men förtydligas

Rädda Barnen ställer sig bakom bedömningen att föräldrar som ska utöva umgänge med ett barn som befinner sig i Sverige måste kunna få uppehållstillstånd som anhörig till barnet. Något annat vore i direkt strid med artikel 9 i barnkonventionen.

Rädda Barnen delar dock inte utredningens bedömning vad gäller åtskillnad mellan typ av uppehållstillstånd samt huruvida en förälder ska kunna få uppehållstillstånd för att inleda ett familjeliv med barnet. Rädda Barnen avstyrker därför förslaget.

Rädda Barnen anser att det inte är i linje med barnkonventionens artikel 9 och 10, i kombination med artikel 2, att enbart barn med permanent uppehållstillstånd ska kunna få rätt till umgänge med den förälder som barnet inte stadigvarande bor med. Även barn med tillfälliga uppehållstillstånd har denna rättighet och Sverige måste säkerställa även den. Något annat är i strid med principen om icke-diskriminering. Rädda Barnen anser därför att förslaget ska ändras så att alla barn, oavsett om uppehållstillståndet är permanent eller tillfälligt, kan vara anknytningsperson för en förälder som ska utöva ett umgänge som är av en viss omfattning. Detta blir av särskild vikt då det för närvarande också ligger förslag på regeringens bord om att

⁸ FN:s kommitté för barnets rättigheter. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges sjätte och sjunde periodiska rapport (CRC/C/SWE/CO/6-7). Punkt 43 (e).

återkalla alla permanenta uppehållstillstånd som redan finns (SOU 2025:99) och att utmönstra permanenta uppehållstillstånd helt från svensk rätt (SOU 2025:31).

Rädda Barnen vill också lyfta vikten av att möjliggöra för en förälder att inte bara bibehålla ett existerande familjeliv med barnet, utan även för att inleda ett familjeliv med ett barn. Rädda Barnen anser att denna möjlighet behövs för att säkerställa barnets rätt till sina föräldrar, enligt artikel 9 i barnkonventionen. Det skulle exempelvis kunna handla om att ett par blir gravida i sitt hemland, mannen fängslas och kvinna tvingas fly till Sverige under graviditeten. När mannen kommer ut ur fängelse, kan förhållandet med kvinnan ha upphört, men mannen och barnet måste fortfarande ha en rätt att kunna inleda sitt familjeliv tillsammans. Ett annat exempel är en kvinna som har rätt att uppehålla sig i Sverige (som medborgare eller med någon annan form av uppehållstillstånd), blir gravid utomlands med någon som hon inte önskar inleda ett förhållande med. Här har dock barnet fortfarande en rätt till umgänge med sin förälder, och pappan bör då kunna få uppehållstillstånd i Sverige för att inleda familjelivet med sitt barn.

Rädda Barnen inser att det troligen inte är fråga om många barn och föräldrar som berörs av detta, men för dessa är det av stor vikt att möjligheten till anhöriginvandring finns. Rädda Barnen anser därför att förslaget ska ändras så att det också blir möjligt att få uppehållstillstånd för att inleda sitt familjeliv med ett barn som är i Sverige.

7.2.9 Syskon till ensamkommande barn

Rädda Barnen delar inte utredningens bedömning om att inga särskilda regler behövs vad gäller syskon till ensamkommande barn. Rädda Barnen vill understryka att syskon är viktiga för ett barn, och att skiljas från syskonet kan vara i strid med rätten till familjeliv enligt såväl barnkonventionen som Europakonventionen.

Rädda Barnen menar att en ansökan från ett syskon om återförening med ett ensamkommande barn ska kunna lämnas in och behandlas samtidigt som föräldrarnas ansökan behandlas. Ordningen, som utredningen verkar föreslå, är att föräldrarna först ska återförenas med barnet i Sverige och sedan kunna säkerställa ett försörjningskrav som gör att syskonet har möjlighet att komma. Detta skulle kunna leda till flera negativa utfall för berörda barn. En förälder kan tvingas att välja mellan att återförenas med sitt barn i Sverige eller stanna kvar med syskonet i ursprungslandet. Om föräldern tar sig till Sverige, kan väntan bli lång för att kunna återförenas med syskonet som är kvar i ursprungslandet, i synnerhet då det införs en tvåårig väntetid i kombination med försörjningskravet. Syskonet kan då ha hunnit fylla 18 år innan det blir aktuellt, och återförening är därför omöjlig enligt föreslagna regler.

Migrationsöverdomstolen har nyligen (9 december 2025) kommit med en dom där den konstaterar att just denna situation, att föräldrar skulle tvingas välja mellan sina barn, är i strid med EU-rätten och att ett syskon ska få rätt till uppehållstillstånd på anknytning när föräldrarna får det.⁹

Rädda Barnen vill också lyfta vikten av återförening med syskon i de fall där föräldrarna har avlidit, blivit fängslade eller försvunnit ur barnens liv på annat sätt. Syskonet kan då vara den enda familj som det ensamkommande barnet har, och att då vägra uppehållstillstånd på

⁹ MIG 2025:14

anknytning till det barnet torde vara i strid med både barnkonventionen och Europakonvention.

Även om dessa fall skulle kunna falla inom ventilbestämmelsen, anser Rädda Barnen att en uttrycklig reglering kring syskon till ensamkommande barn krävs. Detta då ventilbestämmelsen är tänkt att användas restriktivt, och det då finns risk för att vissa barn inte får återförenas med sina syskon.

8.7.1 Bedömning att ha kvar försörjningskrav på förbehållsbelopp

Rädda Barnen noterar att regeringen vid en presskonferens den 6 oktober 2025 meddelat att man redan valt att gå vidare med ytterligare skärpningar av försörjningskravet än det som utredningen föreslår. Något som i sig är anmärkningsvärt, då remissinstanserna ännu inte hunnit ge sin syn på vad utredningen föreslår. Rädda Barnen ställer sig emot att höja det ekonomiska kravet på försörjning sett till de faktiska möjligheter som finns för familjer att kunna leva upp till det. Att medvetet ställa krav som de flesta familjer inte kommer att kunna uppfylla kan i sig ses som att försvåra för familjer att kunna återförenas och riskerar därmed att kränka barnets rätt sina föräldrar och deras rätt till att ansökningar om familjeåterförening ska hanteras humant.

Rädda Barnen vill betona barnets rätt till sina föräldrar och till familjeåterförening som något oavhängigt föräldrars ekonomiska förutsättningar. Rädda Barnen påminner här om FN:s barnrättskommittés rekommendation till Sverige att helt ta bort försörjningskravet när det gäller familjeåterföreningar som involverar barn. I relation till regeringens beslut om att gå vidare och höja nivån på försörjningskravet, ställer sig Rädda Barnen ändå bakom utredningens bedömning om att bibehålla dagens nivå.

8.7.3 Försörjningskravet ska gälla även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd

Rädda Barnen avstyrker förslaget med hänvisning till att det i grunden försvårar för familjer att kunna leva tillsammans och riskerar att splittra familjer på nytt. Att utöka försörjningskravet över tid skulle dessutom leda till en ökad stress för berörda familjer och påverka barns hälsa och utveckling negativt, något som utredningen själva lyfter som en möjlig konsekvens. Rädda Barnen menar att förslaget är oproportionerligt sett till den skada det skulle kunna innebära för ett barn att på nytt tvingas leva separerad från delar av sin familj i relation till det önskade syftet. Rädda Barnen vill åter igen betona barnets rätt till sina föräldrar och till familjeåterförening som något oavhängigt föräldrars ekonomiska förutsättningar.

10.3.1 Det ska inte längre vara möjligt att bevilja fortsatt uppehållstillstånd när en anknytningsgrundande relation har upphört på den grunden att utlänningen har särskild anknytning till Sverige

Rädda Barnen avstyrker förslaget då det begränsar barn med en särskild anknytning till Sverige och riskerar deras rätt att få sitt ärende prövat i enlighet med det som är det bästa för barnet. Rädda Barnen anser inte att det är tillräckligt med den ventilbestämmelse som utredningen föreslår, då denna är tänkt att tillämpas ytterst restriktivt. Rädda Barnen vill särskilt lyfta de situationer då ett barn har kommit till Sverige med en förälder, som har fått uppehållstillstånd som make eller sambo till en person i Sverige. Barnet kan rota sig i Sverige, bygga upp sitt liv här, ha kamrater och leva sina formativa år i Sverige. Barnet kan också ha utvecklat en nära och

god kontakt med den vuxna som föräldern levit med. Om de vuxna väljer att separera, skulle barnet drabbas oskäligt om uppehållstillståndet dras tillbaka och barnet, i och för sig med sin förälder, tvingas flytta tillbaka till ett land som barnet kanske inte har något minne av. I dessa fall är det viktigt att det finns en bestämmelse som grundar sig i anknytningen till Sverige, som barnet kan få uppehållstillstånd på. Och då ska givetvis även barnets förälder få uppehållstillstånd, som anhörig till barnet.

14.11 Särskilt om konsekvenser för barn

Rädda Barnen menar att utredningens barnkonsekvensanalys är ytterst bristfällig. Utredningen namnger och beskriver barns olika rättigheter utan att alls koppla dem till de specifika förslag som utredningen innehåller. Utredningen landar sedan i att förslagen "utan tvekan innebär vissa försämringar ur ett barnperspektiv" och att det förslag som bedöms innebära en särskild risk för negativa konsekvenser för barn är förslaget om fortsatt tillämpning av försörjningskravet även i förlängningsärenden.

I avsnittet lyfter utredningen att vissa ömmande skäl och undantag kommer att kunna minska risken för vissa negativa konsekvenser för barn. Rädda Barnen menar att utredningen genomgående lägger orimligt stor vikt vid detta sett till hur snävt man valt att formulera dessa undantag och ömmande skäl och hur pass få som faktiskt kan tänkas att omfattas av det i praktiken. Att i så stor utsträckning hänvisa till dessa som en garant för att barn inte ska drabbas negativt i praktiken blir därför missvisande.

Slutligen landar utredningen i att en intresseavvägning behöver göras mellan barnets bästa och motstående intressen så som statens intresse av en reglerad invandring. Utredningen menar att de negativa konsekvenserna som förslagen kan få måste ställas i relation till bland annat utredningens uppdrag att skärpa regleringen till miniminivån enligt EU-rätten. Det stämmer att olika intressen behöver vägas in i men att ett intresse skulle vara utredningens uppdrag i sig är felaktigt. En del av utredningens uppdrag är att redogöra för sina förslag och analysera dess konsekvenser, bland annat ur ett barnrättsligt perspektiv. Utredningen visar inte på hur och varför man bedömt att statens intresse av en reglerad invandring skulle väga tyngre än barnets bästa och förhindrandet av de negativa konsekvenser utredningen själv ser med sina egna förslag. Eftersom Sverige just nu har en historiskt låg invandring, parallellt med att andra regeländringar genomförs för att reglera den ytterligare, kan inte förslagen anses vara proportionerliga sett till de negativa konsekvenserna för barn som utredningen själva lyfter.

Rädda Barnen vill understryka att principen om barnets bästa inte bör behandlas som ett intresse bland flera, utan som en fråga om barns lagstadgade rättigheter vilka inte kan kompromissas bort.

Avslutande reflektioner

Att ett barn tillåts få återförenas med förälder och syskon är en viktig förutsättning i livet och underlättar för barnet att utvecklas, må bra, tillgodogöra sig kunskap och alla sina rättigheter. Rädda Barnen ser med stor oro på flera av utredningens förslag och de brister som framkommer i såväl den barnrättsliga analysen som i efterföljande proportionalitetsbedömning. Rädda Barnen ser att förslagen tillsammans skulle bidra till att barnets rättigheter kränks genom att fler familjer förblir splittrade, att barn är separerade från

sina föräldrar under längre perioder och att barn diskrimineras till följd av vilken grund ett uppehållstillstånd vilar på. Rädda Barnen uppmanar därför beslutsfattare som ska ställning till förslagen att respektera statens skyldigheter gentemot barnet och kravet på att hela tiden verka för att stärka skyddet för barnets rättigheter. Aldrig försvaga det.

Stockholm 16 december 2025

Sara Damber
Avdelningschef Sverigeprogrammet
Rädda Barnen